

DANICA

HRIČOVÁ

**VŠETKO,
ČO SA NESTALO**

Quitovky

Evitovky

D
Hanica
Hričová

ISBN 978-80-89950-25-6

Evitovky

Všetko, čo sa nestalo

Evitovky

DANICA HRIČOVÁ

”
Niekedy je lepšie
nevedieť.“

”

*Žijú medzi nami, ale nie sú ako my.
Manipulujú, klamú, podvádžajú a kradnú.
Sú neodolateľne šarmantní a všestranní,
vyžaruje z nich niečo, čo je pre nás ostatných
absolútne nedosiahnuteľné. Ale narcistickí
ľudia sú prázdni. Nikto presne nevie, čím sú
naplnení všetci ostatní – možno
nejakou dušou alebo osobnosťou, no nech už
je to čokoľvek, odborníci sa zhodujú, že
narcistickým povahám to chýba.*

“

Kristin Dombek, Sebestvo tých
druhých – esej o strachu z narcizmu.

”

*Manon je můj osud, Manon je můj osud,
Manon je všechno, co neznal jsem dosud.
Manon je první a poslední můj hřích,
nepoznat Manon, nemiloval bych.
Manon je motýl. Manon je včela.
Manon je růže hozená do kostela.*

*Manon je všechno, co neztratí nikdy svůj pel.
Manon je rozum, který mi uletěl.*

Abbé Prévost: Manon Lescaut

“

P

rológ

Ono sa to v podstate všetko skladá z vtipných príhod. Boli by dokonca náramne vtipné, keby neboli tak veľmi tragické.

Vec sa však má tak, že tie príhody sú vtipné len relatívne, alebo sú vtipné iba tým druhým. Sú rôzne druhy humoru. A aj okolnosti rozhodujú, či je niečo niekomu v danej chvíli alebo s odstupom času vtipné.

Keď pijem, som veselá. Stav opitosti ma nadnáša. Veľa vecí mi je vtipných. Smejem sa ako blázon. Rehocem sa, rozprávam vtipy bez pointy a riadne nahlas, pričom imitujem dialóg účinkujúcich v tom vtipе, aj mením hlasy. Smejem sa s otvorenými ústami, až mi vidno amalgámové plomby, ktoré sú už dnes tuším zakázané.

Aj druhým ľuďom je to smiešne. Ved' sa smejú. Alebo sa mi to možno len zdá.

Im je možno trápne. Toto cez svoju rozostrenú záclonu až tak nevnímam.

Na druhý deň to nie je smiešne.

Hlavne nie mne. Či druhým, to neviem. Možno budem zábavná spomienková príhoda každej oslavy.

Všetci sa na mne smiali alebo ma ľutovali.

Možno sa smiali, len aby mi ulahodili.

Sama neviem, čo teraz splietam. Som opitá.

Toto je asi tak približne stav mojej hlavy.

Nemôžete mi to zazlievať.

Mala som divné obdobie, veľmi dlhé divné obdobie.

Chcem mať zasa štrnásť rokov a nanovo si zničiť svoj život. Mám nové nápady.

O domoch v našich životoch

Domy alebo priestory, v ktorých som sa v živote ocitla, symbolizovali isté obdobie môjho života, čo nie je nič prekvapivé, lebo v domoch a priestoroch žijeme všetci. Najlepšie boli domy, kde žili naše babičky, tá istota a upokojujúca vôňa pleťového krému zmiešaného s grankom (nie granko zamiešané v kréme, samozrejme, ale vône zmiešané v lufte som

mala na mysli) bola tým, čo nám dodávalo odvalu a vieru, že v tomto živote, nech už je akýkoľvek, zvládneme všetko. Horšie to bolo s tými domami, ktoré sme už museli spravovať sami. Akoby sme ich nezvládali a oni si žili vlastným životom. Zametali s nami. Vymkli sa nám z rúk. Podobne ako vzťahy. Ako deti, ktoré si od malého malička postavili hlavu a žijú si svoj vlastný život. My sme pre nich také domy. Len schránky, v ktorých narastú, aby sa mohli rozbehnúť a žiť si v iných, vlastných domoch, a nás nechať tápať v tme.

V jednu noc, keď som mala dvanásť, som ukradla mamine auto. V podstate som mala šťastie, že to bol automat, hoci by som si poradila aj s manuálom, len by mi to trvalo o čosi dlhšie. Mala som asi tak meter tridsať a ledva som dočiahla na pedále.

Keď som natiahla nohu a stlačila spojku, musela som sa zošuchnúť dopredu a potom som zasa nedovidela cez prístrojovú dosku na cestu. Takže bolo potrebné si vybrať štýl, akým pôjdem – nevidieť kam idem, ale hlavne že idem. Bola to modelová situácia, podľa ktorej som sa potom akosi riadila celý život: rútiť sa strmhlav dopredu, napriek tomu, že je viac ako isté, že sa rútim do priepasti.

Rozhodla som sa, že alternatíva prizabiť sa je skrátka správna, išla som naslepo, po pamäti. Semtam som sa o niečo šuchla, niekam buchla, ale nevnímala som, že nárazníky nie sú gumené, takéto banality nie sú pre decko podstatné. Bol podvečer,

na mesto doliehalo šero, svetlá som však na aute zapnúť nevedela. Aspoň budem nenápadná, tešila som sa.

Naťahovala som krk, aby som aspoň čosi zahliadla spoza palubnej dosky. Trochu to zachrčalo, celým autom heglo, motor zdochol, no potom milosrdne opäť naštartoval.

Utekala som na pomoc kamarátke Berte, ktorá mi v tú noc volala, že je to súrne a musím okamžite prísť.

To bolo vždy moje. Pomáhať druhým ľuďom, bezhlavo, napriek okolnostiam, s horúcou hlavou, akoby nikdy a nikde neexistovali žiadne dôsledky.

Treba žiť a pomáhať!

Život je jeden z najt'ažších. Prečo si ho neskomplicovať?

Auto bolo staré, vzduch v ňom stuchnutý, voňavé stromčeky sa márne snažili vytvoriť nejaké aspoň trochu prijateľné pachy. Kedysi v ňom mama počas šoférovania fajčila, ten pach bol zažratý v bielom čalúnení auta.

Dorazila som k starému, ošarpanému domu na periférii mesta.

Bertin dom bol fakt hrozne škaredý. Pozdĺž jednej celej steny sa tiahla nepekná, nebezpečná puklina, bola to otázka pár rokov, možno mesiacov, kedy im to celé padne na hlavu.

Na balkónoch sa týčilo hnusné železné zábradlie, ktoré bilo do očí socialistickým vkusom a absolútnou nepraktickosťou. Na streche bola terasa

pokrytá lepenkou. Nedalo sa na ňu vyjsť, lebo tam nevedli dvere, iba akési okno.

Niekdde urobili súdruhovia z ČSSR chybu.

A možno to bol zámer. Isté je, že na tej terase v živote nikto nikdy nesedel, nefajčil, nepopíjal víno, ani nevešal spodničky a posteľnú bielizeň.

Domy v mojom živote boli rôzne, vystriedali sa svižne ako frajeri.

Ale ani ten najhorší, najškaredší dom nebol ako ten luxusný domisko, v ktorom som strávila gro svojho aktívneho a vydatého života.

Symbolizoval moje otrasné manželstvo a naoko exkluzívneho človeka, ktorý tie pol metra hrubé múry zdieľal so mnou.

Domy sú väčšinou také, ako vy sami, stav vašej duše, vzťahov atď.

Bertin dom symbolizoval úplne presne to, čo prežívala – navonok nejaké zdanie v štýle potemkinovskej dediny, no vo vnútri všetko prehnuté. Iba tá puklina, tá bola neprehliadnuteľná.

Dorazila som tam vo veľkom štýle: nabúrara som do smetiaku a dvakrát zrazila záhradného trpaslíka. Spredu aj zozadu.

Vyliezla som hore po železnom rebríku, ktorý viedol na strechu, mohol byť aj požiarly, zrejme však poskytoval jediný prístup na tú nemožnú terasu. Pre zlodejov ako stvorené.

Z rebríka som prestúpila na parapetnú dosku a vliezla oknom priamo do Bertinej izby.

„Otec od nás odchádza,“ oznámila mi, sotva som bola jednou nohou vnútri.

Sedela na posteli a lakovala si nechty na nohách rýchlo zasychajúcim bielym lakom na preklepy.

„Ježiši,“ zareagovala som. Nič duchapľnejšie mi nenapadlo. Aj pre mňa to bol šok. Bertin otec bol typ, že by mu človek dal pár drobných.

„Vraj má nejaké decko,“ dokončila si malíček a obzerala si hotové dielo.

„Máš súrodenca?“

Berta prikývla. Chvíľu sme mlčali.

„A je to dobre alebo zle?“ spýtala som sa po chvíli. Bola to citlivá téma, nechcela som to nejako príliš škriabať.

„Bude tiež dediť.“

„Je to chlapec?“ spýtala som sa.

„Neviem. Hovorili len o decku. Bojím sa spýtať.“

„Jasné,“ prikývla som a tvárila sa múdro.

Poobzerala som sa okolo seba. Všade starý, zatuchnutý nábytok z roku päť. Také dedičstvo, ďakujem pekne. To som však pred Bertou nesmela povedať. Už aj tak toho mala dost' naložené. V dvanástich sa dozvedieť, že má človek niekde súrodencia, to je šupa.

„No a otec odchádza za nimi. Neviem, čo mám robiť. Skočiť z okna, nejako na seba upozorniť?“

„To je kravina. To upozorníš len raz. A potom čo?“
Pokrčila plecami.

„Nemám to ďalej premyslené.“

„Však toto.“

„Ale aspoň poriadne upozorníš. Raz a navždy. A ostatné ti je už potom jedno.“

„Hej, hej.“

„Som potrebovala, aby si mi helfla niečo vyviest’.“

„Chceš sa pomstiť otcovi?“

„Obom. Boli na seba zlí. Ja sa tatovi vlastne ani moc nečudujem.“

„A teraz sú kde?“

„Mama išla robiť scény k tej jeho. A omrknúť decko. Či je fakt jeho.“

„To sa dá spoznať voľným okom?“

Berta opäť pokrčila plecami.

„Asi hľadá znamienka na zadku alebo tak. Brada-vice. Nejaké poznávacie znamenia. Ja neviem, ako sa to robí.“

Odhodlane som vstala.

„Tak poďme na to teda.“

Začali sme od kúpeľne.

Predstava detskej pomsty je zvláštna. Zatiaľ čo dospelý by možno vyhľadal psychológa alebo psychiatra, decko sa vyventiluje po svojom, ale veľmi účinne.

V kúpeľni sme namáčali haldy záchodového papiera pod umývadlom a tvarovali z nich veľké mokré guče.

„Predstav si, že je to foter, tam na tej stene,“ podala som Berte obrovskú guču, z ktorej tiekla voda.

„A traf ho. Rovno medzi oči.“

Zahnala sa a hodila mokrú guču na stenu oproti. Premáčaný papier sa rozpleskol na omietke, chvíľu tam počkal, a potom sa s čvachtaním zošuchol dolu do vane.

„Ty kokos, trefa! Pokračuj!“

Takto sme postupne otapetovali celú kúpeľňu. Bol to ventil ako sviňa.

Nasledovalo vyžieranie všetkých zásob v špajze, aj cukríkov z Tuzexu, ktoré dostal Bertin otec ako úplatok. Bol niekde vrátnikom, čo vtedy bolo viac ako riaditeľ.

A potom prišiel zlatý klinec programu.

Pozbierali sme všetok alkohol v dome, nezáležalo na tom, či to je víno, pivo, tvrdý alkohol, pozlievali sme ho všetok dokopy do obrovskej šalátovej misy a pili ho polievkovou naberačkou.

O chvíľu sme boli ako motyky. Pobalili sme pár Bertiných vecí, nasadli do auta, a ja som takto šoférovala domov.

Bertu som schovávala pod posteľou ani nie dva dni.

Potom k nám prišli policajti a bolo. Ja som z toho mala naozaj, ale fakt že zle. Dostala som zaracha na pol roka a v škole mi pre istotu dali trojku zo správania. Otec na mňa deň čo deň vykrikoval, či neviem, že do basy pôjde on a nie ja.

Nevedela som to, ale v prípade že áno, bolo by mi to aj tak jedno.

Pre najlepšiu kamarátku človek spraví čokoľvek. A ja obzvlášť.

A sklony k závislostiam sa u mňa odhalili už v tomto ranom veku.

Mama s otcom tiež trochu pili. Nevieam, či trochu alebo veľa, tie množstvá sa deťom ťažko odhadujú. Ako som si to neskôr zosumarizovala, pitie bolo ich a neskôr aj mojím nástrojom na prežitie, lebo bežný život nie je med lízat'.

Netuším, ako to zvládajú ľudia v krajinách, kam ešte nedorazila takzvaná civilizácia. No naozaj je to, čo žijeme my, civilizácia? Lebo o tom niekedy veľmi silne pochybujem.

Za alkohol som bola vďačná, umožňoval mi sa zaň schovávať, inak by som neprežila.

A takto sa mi ten život aspoň jemne skracoval. Niekedy som sa nevedela dočkať, kedy uvidím to svetlo na konci povestného tunela.

A na požratie liekov či salto mortale z okna som bola zbabelá.

*Áno, bola som zbabelá. A čo? Nie každý je uspôsobe-
ný na tento svet.*

2.

„**Ž**ivot sa skladá z veľkých náhod. Niekedy príliš veľkých na to, aby to všetko bolo vôbec možné.“

Boli sme s Bertou čerstvo dospelé a vybrali sme sa do Chorvátska. ON tam mal tiež nejakú partiu dievčat aj chlapcov so zvonivými hlasmi a nemiestnymi arogantnými narážkami na okoloidúcich. Podľa pohoršených pohľadov im domáci rozumeli, to však

mladých rozvášnených ľudí ešte viac povzbudzovalo, aby mohli byť drzejší, smelší, arogantnejší.

Strašne som v tej ich partii chcela byť.

Bolo mi však súdené krčiť sa v plesnivom apartmáne s Bertou.

Boli sme tam ako chudobné príbuzné, ktoré sa na dovolenku vybrali busom za peniaze zarobené na brigádach, zatiaľ čo oni boli bohémska partia mladých, ktorí prišli v prenajatom karavane. Stále sa bavili, pili pivo a nejakú miestnu nealko žbrndu. Šliapalo im to fajne, v jednom kuse sa smiali na celú Makarsku a žili.

Stretávali sme sa s nimi náhodne, väčšinou ráno na kamienkovej pláži, kde sme líhvali na farebných uterákoch hlava na hlave. Telesný kontakt bol tým pádom priam nevyhnutný. Sem-tam jeho prst zavadil o moje lýtko, sem-tam moja noha o jeho rameno. Potom som si ju pre istotu holila o čosi starostlivejšie.

Mal tam svoju frajerku, privlastňoval si ju častými dotykmi na bezchybný zadok a objímal ju okolo pliec. Občas jej vrazil šťavnatý francuzák.

Berta ma pravidelne upozorňovala, aby som tým smerom necivela.

„Ty nemáš vôbec na hentaké niečo šancu,“ lízala zmrzlinu a vanilkovo-čokoládový cícerok jej stekal rovno po líci.

„Uvidíme,“ povedala som.

„Také niečo znamená príuser, ešte to ani neprehovorilo.“

S takým niečím sa rozprávať nedá. To bolo vymodelované na iné aktivity.

„Takí týpci, to nie je nič pre nás,“ uzavrela Berta a ja som sa trochu urazila, že do svojej kategórie automaticky zarátava aj mňa.

Berta mala hrubé okuliare, riedke vlasy a index telesnej hmotnosti 26,1, čo podľa tabuľky znamenalo miernu nadváhu. Dobré sa s ňou chodilo na dovolenky a do barov, lebo objektívne vyzerala horšie ako ja, čo mi poskytovalo nemalé výhody. Pri nej som mala jedinečnú možnosť vyniknúť, čo by sa mi v spomínanej partii nikdy nepodarilo, ani keby som deň čo deň stála na hlave a grgala strieborných motýľov.

Ten pravý dôvod, prečo som s ňou stále tak oddane chodím na rôzne miesta, som jej nikdy nemohla povedať, hoci ona to asi tiež tušila, no taktne mlčala.

V krízových a kľúčových situáciách však vedela riadne prekvapiť.

Napríklad o polnoci vliezla do mora bosá, lebo sa stavila s miestnymi týpkami, že nestúpi na ježka (inak to naozaj nie je sranda, liezť tam v noci, keď naokolo nič nesvieti a niekto zrazu skričí „žralok, žralok!“), nechala zo seba robiť fackovacieho panáka, pila zároveň s chlapmi a vedela sa pretláčať rukou.

A moje stretnutie s NÍM nemohlo byť viac presladené, pretože sme sa jedného večera, za šialene ohlušujúceho zvuku cikád, prenikavej vône píniových stromov, za svitu omamného svetla mesiaca v splne, úplne náhodou zrazili v tmavej úzkej ulič-